

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/163/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316210599
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2316210599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: R. P., narodený XX.X.XXXX, bytom E. XXXX/X, J., o zaplatenie 5.853,72 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30C/253/2016-67 zo dňa 30.3.2017 vo vyhovujúcom výroku v časti splatnosti, a proti zamietajúcejmu výroku, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku v napadnutej časti splatnosti priznanej sumy 3.574,96 eur s príslušenstvom **m e n í t a k**, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.574,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.574,96 eur od 8.1.2016 do zaplatenia v splátkach vo výške 97,45 eur mesačne splatných vždy do 25. dňa v kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku o náhrade trov konania **r u š í a v e c** mu v zrušenom rozsahu **v r a c í a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.574,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 8.1.2016 do zaplatenia v splátkach po 60 eur mesačne splatných vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok, druhým výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a tretím výrokom rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, ods. 2 písm. c), k), § 11 ods. 1 písm. b), § 11 ods. 2 zákona č. 129/200 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1, § 52 ods. 3, 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1, § 234 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že posudzovaný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je od svojho vzniku zmluvným vzťahom medzi spotrebiteľom a dodávateľom a zmluva, ktorá bola medzi stranami uzatvorená, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť obsah vopred

pripraveného návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy a zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere, keďže jej predmetom je poskytnutie úveru, ktorý sa žalovaný zaviazal žalobcovi ako veriteľovi v dohodnutých splátkach vrátiť, teda ide o dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru (§ 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Tento právny vzťah sa preto spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (z. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, príp. zákon o ochrane spotrebiteľa). Zo skutkových zistení mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané, že sporové strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver 6.000 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, pričom v zmluve absentujú náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva neobsahuje adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. I keď v zmluve je uvedená adresa žalobcu v jej záhlaví, zo žiadneho ustanovenia zmluvy, príp. VOP, nevyplýva, že adresa žalobcu je tou, na ktorej má spotrebiteľ právo uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. V zmluve nie je ani presne uvedená výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, t. j. výška každej splátky istiny poskytnutého úveru, výška každej splátky úrokov poskytnutého úveru a napokon aj výška splátky prípadných poplatkov poskytnutého úveru, ak sú nejaké poplatky dojednané. V zmluve sa uvádza iba výška anuitnej splátky 97,45 eur. Takéto vymedzenie splátok je nedostatočné. Ak zákon o spotrebiteľských úveroch ako podstatnú náležitosť zmluvy predpisuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k)) a s jej neuvedením spojil tak závažný dôsledok, akým je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ), tak je zrejmé, že táto náležitosť musela byť jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom uvedená v takejto zmluve a nemohla byť nahradená ani odkazmi na všeobecné obchodné či iné podmienky. Žalobca ani nepreukázal, že pri poskytnutí úveru konal s odbornou starostlivosťou, resp. nepreukázal, že z jeho strany neprišlo k hrubému porušeniu povinností v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca totiž nepredložil žiadny doklad o posudzovaní spôsobilosti žalovaného ako dlžníka splácať úver. V takýchto prípadoch sa potom v zmysle ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na to, že úver, ktorého zostatok je predmetom konania, je bezúročný a bez poplatkov pre chýbajúce náležitosti vyžadované kogentnými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, žalobcovi vzniklo právo na vrátenie rozdielu medzi poskytnutými a vrátenými finančnými prostriedkami. Z výpisu z účtu predloženého žalovaným vyplýva suma poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 3.949,39 eur. Žalovaný doposiaľ uhradil jednotlivými splátkami spolu sumu 374,43 eur. Súd prvej inštancie preto vyhovel žalobe v časti zaplatenia sumy, ktorú žalovaný skutočne vyčerpal a nevrátil (3.574,96 eur) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu, má žalobca nárok aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške o päť percentuálnych bodov viac ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Žalobca má tak popri dlžnej istine i nárok na zaplatenie úroku z omeškania v rozsahu požadovanom v žalobe, avšak až dňom nasledujúcim po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie, t. j. 8.1.2016. Súd prvej inštancie povolil žalovanému na zaplatenie dlhu mesačné splátky po 60 eur, prihliadajúc na výšku peňažného plnenia a majetkové pomery žalovaného, keď povolením splátok nebude žalobca vo svojich majetkových pomeroch dotknutý.

4. Súd prvej inštancie žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal, keďže žalobca aj žalovaný mali v konaní približne rovnaký úspech. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 5.853,72 eur s príslušenstvom, úspešný bol v časti o zaplatenie sumy 3.574,96 eur s príslušenstvom a vo zvyšnej časti bol neúspešný.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku v časti splatnosti a v zamietajúcom výroku podal písomne odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní uviedol, že v napadnutom rozsudku sa uvádza, že v zmluve absentuje adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. V záhlaví zmluvy sú uvedené identifikačné údaje žalobcu vrátane adresy žalobcu, čiže uvedená informácia v zmluve neabsentuje. Ak súd prvej inštancie poukazuje na skutočnosť, že žalobca v zmluve neuviedol, že ide o adresu, na ktorej môže podať spotrebiteľ sťažnosť alebo reklamáciu, vyžadovať uvedené by bolo zbytočný formalizmus, nakoľko spotrebiteľ má k dispozícii adresu žalobcu, na ktorej ho môže kontaktovať, a teda zámer zákonodarcu, aby spotrebiteľ vedel, kam sa obrátiť na predajcu, je naplnený. K tvrdeniu súdu prvej inštancie, že v zmluve chýba náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sú aj obchodné podmienky banky (VOP), a teda niektoré z

náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v OP a VOP. Výška, počet a termíny splátok istiny a úrokov sú uvedené v samotnom texte zmluvy nasledovne: Výška anuitnej splátky 97,45 eur, Termín splatnosti 1. anuitnej splátky 22.6.2015, počet anuitných splátok 108, Periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky Mesačne, v 20. deň kalendárneho mesiaca. Z uvedeného teda vyplýva, že počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške splátky. Banka bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytne spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ktorá uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť a lehoty a podmienky ich úhrady vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny a úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Informáciu, že splácanie spotrebiteľského úveru prebieha formou mesačných anuitných splátok a že rozdelenie splátok na istinu a úroky úveru obsahuje amortizačná tabuľka. Pokiaľ by mal samotný text zmluvy obsahovať podrobný rozpis splátok istiny a úrokov za celé obdobie splatnosti úveru, znamenalo by to neúmerné rozšírenie rozsahu zmluvy, čo by neprispelo k jednoduchosti, zrozumiteľnosti a prehľadnosti zmluvnej dokumentácie. V prospech argumentácie banky svedčí aj rozsudok Európskeho súdneho dvora z 9.11.2015 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej, v zmysle ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. Z uvedeného vyplýva, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nemusia byť nevyhnutne uvedené v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach (ďalej aj ako „VOP alebo OP“) alebo sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Článok 10 ods. 2 písm. h) (výška, počet a frekvencia splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia) a písm. i) (právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy) smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Uvedeným výrokom Európsky súdny dvor jednoznačne potvrdil, že banka na spôsob uvádzania týchto povinných náležitostí úverovej zmluvy nazerá správne a rozsah, v akom jednotlivé náležitosti uvádza, je pre spotrebiteľa postačujúci pre posúdenie rozsahu jeho záväzku. Povinnou náležitosťou úverovej zmluvy teda nie je podrobný rozpis výšky, počtu a termínov každej zo splátok na časť pripadajúcu na istinu, úroky a iné poplatky, a zároveň, štát ani nemôže zákonom upraviť povinnosť pre veriteľov takýto presný rozpis v zmluve uvádzať. Nie je teda nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Podľa žalobcu je nesporné, že zmluva obsahuje údaje o výške, počte a termínoch anuitnej splátky v bode 1.2. V tabuľke zmluvy sa prehľadne a zrozumiteľne nachádzajú tieto údaje a tak žiadny spotrebiteľ nemôže mať pochybnosti o tom, v akej výške a kedy bude poskytnutý úver splácať. Zo zmluvy je zrozumiteľne jasné, že splátka vo výške 97,45 eur pozostáva z poplatku za poistenie 2,39 eur, z úroku 13,9%, je pochopiteľné, že zvyšok tvorí istina. Žalovaný sám dobrovoľne vstúpil do zmluvného vzťahu so žalobcom a podpísal zmluvu, z ktorej nepochybne a zrozumiteľne vyplýva, čo má žalobca vrátiť, v akej výške a ako dlho má tak robiť. Vzhľadom na výšku plnenia a majetkové pomery žalovaného mu súd prvej inštancie povolil splatenie dlhu v splátkach po 60 eur. Priznaním splátok vo výške 60 eur súd prvej inštancie priznal žalovanému splácať úver o viac než 40 % nižšej výške, než v akej mal hradiť úver v zmysle zmluvy (97,45 eur). Namiesto určitej sankcie za to, že žalovaný neplnil svoje zákonné povinnosti, bol teda žalovaný touto formou za porušenie zmluvy „odmenený“. Vzhľadom na čas od podania žaloby mal žalovaný možnosť prejaviť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške. Žalobca má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

6. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozhodnutie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku v časti splatnosti priznanej sumy s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku a pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

8. Už prvým výrokom preskúmaného rozsudku právoplatnou časťou (§ 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.574,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 8.1.2016 do zaplataenia. Vzhľadom na to, že žalovaný proti preskúmanému rozsudku odvolanie nepodal, v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť.

9. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal vyhovujúci výrok v napadnutej časti splatnosti priznanej sumy s príslušenstvom, napadnutý zamietajúci výrok a závislý výrok o náhrade trov konania. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku v napadnutej časti splatnosti priznanej sumy s príslušenstvom a v napadnutom zamietajúcom výroku právne správne posúdil jeho nárok.

10. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplataenia istiny vo výške 5.853,72 eur, nezaplataených poplatkov za poistenie vo výške 4,78 eur, úroku vo výške 221,99 eur, úroku z omeškania vo výške 2,98 eur a úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne z istiny vo výške 5.853,72 eur a z úrokov vo výške 221,99 eur od 29.12.2015 do zaplataenia. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 15.6.2015 bola medzi žalobcom ako bankou a žalovaným ako klientom uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 000000000219136 (ďalej aj „zmluva o úvere“), na základe ktorej zmluvy sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému úver v sume 6.000 eur s poplatkom za poskytnutie úveru 180 eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť predmetný úver v 108 anuitných mesačných splátkach vo výške 97,45 eur splatných vždy v 20. deň kalendárneho mesiaca počínajúc dňom 22.6.2015 a končiac dňom 20.5.2024. Ročná úroková sadzba predstavovala 13,9 %, RPMN predstavovala 16,05 %, priemerná hodnota RPMN predstavovala 16,33 %. Žalovaný zaplatil z poskytnutého úveru dňa 22.6.2015 sumu 99,84 eur, dňa 20.7.2015 sumu 99,84 eur, dňa 21.8.2015 sumu 2,08 eur, dňa 31.8.2015 sumu 0,01 eur, dňa 8.10.2015 sumu 76,99 eur, dňa 9.11.2015 sumu 95,67 eur, teda spolu sumu 374,43 eur. Listom zo dňa 28.12.2015 oznámil žalobca žalovanému, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovaného k zaplataeniu celého dlhu vo výške 6.143,47 eur s príslušenstvom najneskôr do 7.1.2016.

11. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) upravujúceho zmluvu o spotrebiteľskom úvere (§ 1 ods. 2), keď poukázal na to, že v prejednávacom prípade právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je od svojho vzniku vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl.).

12. Súd prvej inštancie zamietol v časti žalobu dôvodiac, že zmluva o úvere neobsahuje adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom v takomto prípade sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch.

13. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník - "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

14. Uzavretú zmluvu o úvere odvolací súd považuje taktiež za zmluvu spotrebiteľskú tak, ako to uzavrel správne aj súd prvej inštancie, a nespochybnil ani žalobca. Žalobca ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalovanému, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Predmetom zmluvného vzťahu bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru za podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem toho v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy o úvere ňou založený je nevyhnutné posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Súd prvej inštancie podľa odôvodnenia preskúmaného rozsudku správne vyslovil bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru s odkazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, keď mal preukázané zo zmluvy o úvere, ktorú podrobil kontrole, že v zmluve o úvere nie je uvedená adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia v zmysle zákonnej požiadavky na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c), k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd považuje závery súdu prvej inštancie uvedené v odôvodnení rozhodnutia za náležité a na zdôraznenie ich správnosti predkladá ďalšiu argumentáciu.

16. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb dodávateľa a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá predstavovala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav. Práve s ohľadom na uvedenú koncepciu spotrebiteľského práva bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak,

aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie uvedené v ustanovení § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

17. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Pre spotrebiteľský úver na rozdiel od úveru bežného zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 9 ods. 1, 2 predpisuje ďalšie formálne a obsahové náležitosti. Z hľadiska formálnych náležitostí ide o písomnú formu, ktorá sa pri bežnom úvere nevyžaduje. Obsahové náležitosti sú vymedzené v ustanovení § 9 ods. 2 citovaného zákona. Ustanovenie § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovenia § 11 citovaného zákona musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy, postihuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda podstatným obsahovým náležitostiam zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcimi jednak z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka a jednak vo vzťahu k tým náležitostiam, ktoré sú vymenované v ustanovení § 9 ods. 2 citovaného zákona a zároveň aj v ustanovení § 11 ods. 1 citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v ustanovení o spotrebiteľských úveroch neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

18. Niet pochybností o tom, že uvedenie identifikačných údajov žalobcu vrátane adresy pri označení účastníkov zmluvy o úvere nemožno považovať za údaj, na základe ktorého by žalovaný ako spotrebiteľ nadobudol vedomosť o tom, že si u tohto subjektu môže uplatniť reklamáciu, prípadne podať sťažnosť. Takto to je predovšetkým preto, že označenie žalobcu ako „banka“, teda v postavení veriteľa v záväzkovom vzťahu, spôsobom opísaným v predchádzajúcej vete nespĺňa v príslušnej časti elementárne požiadavky na určitosť právneho úkonu i s následkom neplatnosti dojednania v tejto časti (§ 37 ods. 1 a § 41 Občianskeho zákonníka), pritom spomínanú nejasnosť (neurčitosť) nešlo odstrániť ani žiadnou do úvahy prichádzajúcou metódou výkladu, ak celkom nepochybné označenie banky ako veriteľa nie výslovným uvedením adresy veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 9 ods. 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch.

19. Rovnako je potrebné stotožniť sa aj so záverom súdu prvej inštancie, že úverová zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z obsahu úverovej zmluvy vyplýva, že výška mesačnej splátky je 97,45 eur, splátky sú splatné vždy v 20. deň kalendárneho mesiaca počínajúc dňom 22.6.2015 a končiac dňom 20.5.2024. Vychádzajúc z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch odvolací súd dopĺňa, že zákon ukladá povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere rozdeliť splátku úveru na tri samostatné časti - splátku istiny, splátku úrokov a splátku iných poplatkov, a to za účelom zabezpečenia dostatku čo najširších informácií pre spotrebiteľa. Zákonodarca s poukazom i na gramatické znenie citovaného ustanovenia výslovne vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala presné číselné vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok osobitne istiny, tak úrokov, tak aj iných poplatkov, pričom absencia už len jednej z týchto náležitostí spôsobuje, že predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Účel zákonodarca bolo dosiahnuť, aby dodávateľ bol povinný oboznámiť spotrebiteľa so všetkými relevantnými údajmi potrebnými pre zváženie úveru. Spotrebiteľ musí byť pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere dôkladne informovaný. Na to, aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, musia sa mu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnúť primerané informácie o podmienkach a nákladoch spojených s úverom a o jeho povinnostiach, ktoré spotrebiteľ môže zvážiť. Rozhodne nepostačuje a nie je v súlade s citovaným znením zákona, ak hoci jednoduchou logickou úvahou, či jednoduchým aritmetickým výpočtom, je možné zistiť, že v zmluve stanovená mesačná splátka zahŕňa okrem istiny úverovej splátky,

aj splátku úrokov a poplatkov (v neznámej výške). Účel sledovaný zákonodarcom by sa tým nedosiahol a zmysel tejto úpravy právnej normy by nebol naplnený. Zákom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavujú prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Odvolací súd má za to, že citované ustanovenie nemožno naplniť tým, že veriteľ mimo obsahu samotnej zmluvy o úvere, ktorá má obsahovať náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (vrátanie písm. k)) vyhotoví na požiadanie dlžníka amortizačnú tabuľku, na ktorú samotná úverová zmluva vôbec neodkazuje, obsahujúci prehľad splátok s uvedením istiny, úroku, či iných nákladov na každú splátku zvlášť počas celej doby splácania. Obsah ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch je teda nepochybný a je nesporné, že jeho účelom zabezpečiť pre spotrebiteľa možnosť vykonať si kontrolu splácania úveru z jeho strany v rámci plnenia svojich zmluvných povinností tak, aby takáto možnosť bola zabezpečená vo vzťahu k jednotlivým splátkam tak, aby spotrebiteľ mal možnosť kontrolovať stav svojho nesplateného úveru podľa týchto položiek. Konkretizácia celkového počtu splátok so súčasným rozlíšením týchto jednotlivých častí splátok nesporné poskytuje celkový sumár povinností spotrebiteľa z konkrétneho spotrebiteľského úveru.

20. Žalobca tvrdí, že niektoré náležitosti, ktorá má obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie sú uvedené vo Všeobecných obchodných podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere podľa jej čl. 1., bod 1.1. s poukazom na čl. 10.2 Podávanie sťažností a spory a s odkazom na určenie poradia uspokojovania pohľadávky podľa bodu 2.5.3 Anuitné splácanie Obchodných podmienok. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“ Odvolací súd má za to, že citované ustanovenie nemožno naplniť tým, že veriteľ mimo obsahu samotnej zmluvy o úvere, ktorá má obsahovať náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (vrátanie písm. c), k)), tieto uvedie vo Všeobecných obchodných podmienkach a Obchodných podmienkach, ktoré navyše ani nie sú podpísané účastníkmi zmluvného vzťahu. Nepochybil preto súd prvej inštancie, ak uviedol, že v zmluve o úvere absentujú obligatórne náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. c), k) zákona o spotrebiteľských úveroch.

21. Zmluva o úvere je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru musia byť dohodnuté jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou žalobcu v uzatvorenej zmluve o úvere jednoznačne a zrozumiteľne uviesť adresu predávajúceho, resp. veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Tieto údaje sa však v predmetnej zmluve o úvere nenachádzajú.

22. Navyše odvolací súd poznamenáva, že nie sú žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o úvere je uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom a že má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú pretlač. Teda spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, teda zjavne „v klude a bez časového stresu“ podľa svojej predstavy naformuloval alebo zmluvný vzťah nevznikne. Nemali by byť tiež pochybnosti, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu. Obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú explicitne uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 citovaného zákona, sú údajom obligatórne vyžadovaným platnou právnou normou a z tohto pohľadu je postup/snaha žalobcu obchádzať spotrebiteľskými predpismi explicitne vyžadované údaje neakceptovateľná.

23. Ak teda súd prvej inštancie považoval úver poskytnutý žalobcom žalovanému v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov, dospel k správne právnemu záveru.

24. Odvolací súd uvádza, že rozsudok vo veci C-42/15 poskytol výklad výlučne smernice, konkrétne článku 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h). Najpodstatnejšie je, že Súdny dvor Európskej únie vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci C-42/15 poskytol výklad výlučne smernice a v žiadnom prípade sa nemohol a ani nevyjadroval k výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže výklad vnútroštátneho práva poskytujú výlučne vnútroštátne súdy.

25. Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci C-42/15 vyslovil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice. Daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

26. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky smernice iná. Zákon o spotrebiteľských úveroch uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie ako splátok istiny, tak aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov SR a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok iných poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa. Taktiež ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch (prevzaté do zákona o spotrebiteľských úveroch novelou vykonanou zákonom č. 352/2012 Z. z. účinnou od 1.1.2013) bolo do súdnej praxe aplikované tak, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo smernica, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu, ako používa smernica.

27. V danom prípade je tu zřejmý konflikt medzi smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

28. V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, resp. smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli smernici priamy účinok.

29. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc spočívajúci v eurokonformnom výklade vnútroštátnej regulácie vyjadrený jednak právom Európskej únie, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne

zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty. Pojem právnej istoty je Civilnom sporovom poriadku vyjadrený v článku 2 ods. 2 ako „stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo“. Ustálená judikatúra slovenských súdov podala a podáva stabilný výklad ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch ohľadom potreby štruktúrovania splátok úveru a jej prelomenie spôsobom, ktorý uvádzal žalobca nie je prípustný. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov, nemožno priznať smernici ani nepriamy účinok; jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem a bola by tak porušená zásada právnej istoty.

30. Odvolací súd je preto názoru, že napriek poukazu žalobcu na smernicu a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v prípade absencie čo i len jednej z nich tak, ako to uvádza ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý aplikoval súd prvej inštancie, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Prejudiciálne rozsudky Súdneho dvora EÚ sú spolu s výkladom práva EÚ, ktorý sa v ňom nachádza, záväzné pre vnútroštátny súd, ktorý prejudiciálnu otázku podal, resp. aj pre súdy, ktoré budú v tej istej veci rozhodovať o opravných prostriedkoch. Pokiaľ teda súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní postupoval v súlade s explicitným znením zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorým je (čl. 144 ods. 1 Ústavy SR) pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný, ide o postup náležitý. K uvedenému odvolací súd ešte poznamenáva, že súdna prax vyšších súdov v obdobných prípadoch opakovane vyslovila právny názor uvedený vyššie (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/198/2016 zo dňa 29.11.2016, sp. zn. 10Co/112/2017, sp. zn. 9Co/146/2017, rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/154/2017 zo dňa 6.12.2017, sp. zn. 9Co/19/2017 zo dňa 17.10.2017, sp. zn. 24Co/151/2017 zo dňa 6.12.2017).

31. Žalobca v odvolaní namietal, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch, pričom nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Uvedená odvolacia námietka žalobcu je úplne irelevantná z hľadiska dôvodov nepriznania žalobcovi nároku na zaplatenie požadovaných úrokov, pretože v dôvodoch preskúmaného rozsudku sa takéto závery nenachádzajú. Táto odvolacia námietka uvádzaná žalobcom nekorešponduje s dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie úroku zamietol (mimo iných nárokov), keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na vyslovení bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí v zmluve o úvere požadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch, teda na iných právnych záveroch.

32. Ak teda súd prvej inštancie považoval úver poskytnutý žalobcom žalovanému v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov, dospel k správne právnemu záveru.

33. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol, rozhodol vo výroku vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku potvrdil.

34. Žalobca v odvolaní ďalej namietal povolenie splátok žalovanému na zaplatenie priznanej sumy 3.574,96 eur s prísľušenstvom dôvodiac, že posúdenie finančných možností žalovaného pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia a priznaním splátok vo výške 60 eur súd prvej inštancie priznal žalovanému možnosť splácať úver o viac než 40 % nižšej výške, než v akej mal hradíť úver v zmysle zmluvy (97,45 eur).

35. Podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

36. Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

37. Z citovaného ustanovení Civilného sporového poriadku. vyplýva, že lehotou na splnenie povinnosti uloženej v rozsudku je zásadne paričná lehota tri dni. Uvedené ustanovenia ale súdu umožňujú, vzhľadom na osobitné okolnosti každého prípadu, určiť aj lehotu dlhšiu, prípadne určiť, že peňažné plnenie možno plniť v splátkach, pričom súd určuje zároveň výšku splátok a podmienky splatnosti, ako i to, že pri nedodržaní jednej splátky je hneď splatný celý zvyšok dlhu. Pre takéto rozhodnutie sa podľa súdnej praxe vyžaduje zistenie takých skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodiť presvedčivý záver súdu o tom, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na nárok a osobné pomery strán je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni. Súd môže sám a nezávisle, i bez návrhu strany, uvážiť, či je toto povolenie uvedenej výhody vhodné so zreteľom na okolnosti danej veci. K hľadiskám, ktoré sú v tomto smere významné, patrí predovšetkým výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného a v konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, osobné pomery strán, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a tiež skutočnosť, či by prípadné neplnenie stanovenej povinnosti v lehote troch dní nebolo v riešenom prípade pre žalobcu príliš ťaživé. Záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený.

38. S dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadne povolenia splátok na zaplatenie istiny s príslušenstvom sa odvolací súd stotožňuje. Skutočnosti, ktoré viedli súd prvej inštancie k záveru o vhodnosti povoliť žalovanému na splnenie uloženej povinnosti splátky, boli postačujúco zistené výsluchom žalovaného o jeho majetkových a osobných pomeroch. Z výsluchu žalovaného bolo zistené, že dosahuje príjem 450 eur mesačne v čistom, býva s rodičmi v rodičovskom dome, ktorým prispieva mesačne na bývanie sumou 120 eur a na stravu sumou 30 eur, pričom uviedol, že má aj ďalšie dlžoby.

39. Podľa názoru odvolacieho súdu však výška splátky určenej súdom prvej inštancie nezodpovedala kritériám uvedeným vyššie. Tu je potrebné prisvedčiť odvolacej námietke žalobcu, že povolenie splátok vo výške 60 eur mesačne neúmerne zvýhodňuje žalovaného ako dlžníka na úkor žalobcu ako veriteľa. Výška splátok poskytnutého úveru bola pôvodne dohodnutá v úverovej zmluve na sumu 97,45 eur mesačne, teda vyššej viac ako 40 % od výšky povolenej splátky v preskúmanom rozsudku. Súd musí prihliadať nielen na pomery žalovaného ale aj na záujmy žalobcu. Vyhovenie žiadosti žalovaného zaplatiť priznanú pohľadávku žalobcu v takejto výške by bolo zjavne nespravodlivé. Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o výške splátok 60 eur mesačne, znamenalo by to možnosť splácať prisúdenú istinu 60 mesiacov a v konečnom dôsledku by takáto dlhá lehota bola neprimeraná okolnostiam daného prípadu a odporovala by požiadavke spravodlivého riešenia veci. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu vo forme splátok malo dôjsť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla. To by prakticky znamenalo umožniť zaplatenie dlhu za podstatne výhodnejších podmienok, ako boli pôvodne so žalobcom dohodnuté, a to s akcentom na skutočnosť, že žalovaný je v omeškaní s vrátením poskytnutého úveru od decembra 2015. Rovnako platením dlžnej sumy ešte v nižších splátkach by sa zhoršilo taktiež samotné postavenie žalovaného, ktorému by v dôsledku dlhého časového obdobia až do úplného splatenia dlžnej sumy rástli úroky z omeškania, čím by sa samotná pohľadávka zvýšila. V danom prípade tak odvolací súd nevidel dôvody na poskytnutie možnosti žalovanému splácať priznanú sumu práve vo výške 60 eur a za spravodlivé považoval povolenie splátok minimálne vo výške dohodnutej pôvodne v úverovej zmluve. Výška splátky určená odvolacím súdom na sumu 97,45 eur mesačne zodpovedá nielen pomerom žalovaného a platením dlžnej sumy v takto určených splátkach sa nezhorší ani samotné postavenie žalobcu, nespôsobí mu ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti, ktorou je mimo iného i poskytovanie úverov a pôžičiek. Odvolací súd ešte uvádza, že určená výška splátky nie je ani v rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu, ktorý žalovanému poskytol úver za situácie, kedy poznal jeho majetkové a osobné pomery, ktoré zohľadňovali výšku dohodnutej splátky úveru, pričom nemožno žalovaného sankcionovať za to, že úver nesplácal tým, že mu nebude umožnené splácať prisúdenú sumu v splátkach, ktoré zohľadňujú jeho osobné a majetkové pomery. Ďalej je v tejto súvislosti nutné aplikovať aj zásadu spravodlivosti uvedenú v článku 2 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého ochrana ohrozených a porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, čo výška splátky 97,45 eur mesačne vo vzťahu k obom stranám sporu podľa odvolacieho súdu napĺňa. Zároveň odvolací súd zastáva názor, že „slabšia strana“, ktorou žalovaný ako spotrebiteľ nesporne je, si zaslúži ochranu, keď sa ocitol v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre ňu devastujúce.

40. Za danej situácie podľa názoru odvolacieho súdu existovali dôvody pre povolenie splátok, pričom dielčia nesprávnosť preskúmaného rozsudku v povolení splátok vo výške určenej súdom prvej inštancie bola napravená odvolacím súdom zmenou výšky povolených splátok. V záujem ochrany žalobcu bolo tiež rozhodnuté o povinnosti žalovaného zaplatiť priznanú sumu s príslušenstvom v mesačných splátkach pod hrozbou straty výhody splátok, čo znamená, že ak žalobca zmešká, čo i len jednu splátku, stane sa splatným celý jeho dlh.

41. Z uvedených dôvodov v prejednávanej veci bolo potom nevyhnutné, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku v časti splatnosti priznanej sumy s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku zmenil spôsobom uvedeným vo výroku II. tohto rozsudku.

42. Napokon odvolací súd preskúmal aj rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku o náhrade trov konania, pričom podľa ustanovenia § 389 písm. b) Civilného sporového poriadku a ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku však musel odvolací súd zrušiť rozsudok v závislom výroku o náhrade trov konania strán a v takejto časti vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V tejto časti odôvodnenia rozsudku odvolací súd musí konštatovať, že toto je v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, preto sa rozhodnutie v tejto časti stalo nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov, čo je dôvodom na zrušenie rozsudku v závislom výroku pre jeho nezrozumiteľnosť. Z odôvodnenia rozsudku v tejto časti len odkazom na zákonné ustanovenie a konštatovaním približne rovnakého úspechu strán, nie je možné zistiť, akým spôsobom tento úspech strán súd prvej inštancie vypočítal, teda v akom rozsahu určil pomer úspechu a neúspechu strán. Tiež sa žiada dodať, že pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva len za situácie, kedy žalobca príslušenstvo nevyčísli vo svojej žalobe, čo nie je prejednávaný prípad. Podľa žaloby je príslušenstvo vyčíslené ako nezaplatené poplatky 4,78 eur, úrok 221,99 eur, úrok z omeškania 2,98 eur, ktoré dielčie nároky sa tak zarátavajú pri posudzovaní miery úspechu a neúspechu, na rozdiel od úroku z omeškania z 5.853,72 eur a z 221,99 eur, ktoré dielčie nároky sa nezarátavajú pri posudzovaní miery úspechu a neúspechu. Odôvodnenie rozhodnutia v časti rozhodovania o náhrade trov konania, pre ktoré je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu pre pomerné rozdelenie trov konania, by malo byť precízne, pričom sa ex lége vyžaduje, aby v tomto konaní boli bezpečne preukázané skutočnosti, na základe ktorých bolo toto ustanovenie aplikované. Myšlienkový postup súdu prvej inštancie nebol dostatočne vysvetlený, na základe čoho odvolací súd dospel k záveru o nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti predmetného výroku napadnutého rozhodnutia.

43. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne o náhrade trov konania strán rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania.

44. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).